

ONEMOCNĚNÍ KOZ

ORGÁNOVÉ NEMOCI	1
LYSIVOST /alopecie/	1
EKZÉM	1
AKUTNÍ NADMUTÍ /tyimpania ruminis acuta/	1
ACIDÓZA BACHOROVÉHO OBSAHU	2
ALKALÓZA BACHOROVÉHO OBSAHU	3
HNILOBA BACHOROVÉHO OBSAHU	3
CHOROBY LÁTKOVÉ VÝMĚNY	4
LÍZAVKA	4
INFEKČNÍ NEMOCI – BAKTERIÁLNÍ	5
LISTERIÓZA	5
INFEKČNÍ NEMOCI – VIROVÉ	6
NEŠTOVICE OVČÍ /VARIOLA OVINA/	6
PŘÍMĚŘ PYSKOVÁ /ECTHYMA CONTAGIOSUM/	6
PARAZITÁRNÍ NEMOCI – ENDOPARAZITÉ	7
MOTOLIČNATOST /fasciolosa/	7
CYSTICERKÓZA /cysticercosis/	9
VRTOHLAVOST	9
ČERVIVOST SLEZOVÁ A STŘEVNÍ	10
PLICNÍ ČERVIVOST	11
PARAZITÁRNÍ NEMOCI – EKTOPARAZITÉ	12
SVRAB	12
ZDROJE	12

ORGÁNOVÉ NEMOCI

LYSIVOST /alopecie/

Lysivost je ztráta nebo úbytek srsti na povrchu těla normálně srstí obrostlém, bez zánětlivých změn na kůži

Etiologie

- Alopecie může být dědičná nebo získaná. Získaná se dělí na primární (vliv chorobných procesů vnitřního původu) nebo sekundární (příznak některých infekčních, parazitárních i plísňových onemocnění).

Patogeneze

- Záleží na etiologii, je možné nedostatečné vyvinutí chlupových folikulů, nebo tvorba chlupu je ovlivněna nejrůznějšími chorobnými stavy (parazitární invaze, podvýživa)
- Vlákna srsti jsou tenké, srst se láme. Může také dojít ke zničení chlupových folikulů (obnova srsti je možná jen pokud budou folikuly zachovány).

Symptomatologie

- Olysalý povrch kůže je hladký bez jakýkoliv zánětlivých změn, elasticita kůže je zachována.

Prevence

- Nejúčinnější prevence je u lysivosti získané – sekundární, odstranění etiologických faktorů.

EKZÉM

U koz vzniká skvamózní ekzém (tzv. šupinatění) následkem invaze motolic, žaludečních a střevních červů (trichostrongyloidů). Kůže je suchá, má sníženou elasticitu, šupinatí.

Karenční výživa, zejména chudá na vitamín A, pravděpodobně také způsobuje ekzémy. Odčervení a úprava diety (mrkev, řepa, dobré seno) jsou předpokladem etiologicky zaměřené léčby.

AKUTNÍ NADMUTÍ /*tympania ruminis acuta*/

Je to onemocnění, kdy dochází k náhlému zvětšení předžaludků, které je způsobeno nadměrnou tvorbou a hromaděním plynů v bacheru.

Etiologie

- Primární – příjem většího množství zeleného, nebo lehce zkvasitelného krmiva, spásání proti větru
- Sekundární – pozření jedovatých rostlin a obturace jícnu

Patogeneze

- Plyny se nestačí uvolňovat → hromadí se, způsobují zpomalení bachorové činnosti a kompresí nedostatečné prokrvení orgánů v dutině břišní, následuje ztížené dýchání a srdeční činnost.

Symptomatologie

- Nápadné zvětšení objemu břicha, hladová jáma je vyklenutá. Zvířata jsou neklidná, velmi často sliní, močí a kálejí, kopou se do břicha. Sliznice jsou cyanotické.

Terapie

- Uvolnění plynů – prohmatání jícnu, zavedení jícnové sondy (je nutné si dát pozor na rozměry a musí se řádně namazat např. olejem). Chovatel také může vyzkoušet břišní masáž, posazení zvířete do sedu, v kritickém případě použít trokarování a odstranění plynů z bacheru.
- Zabránění tvorby plynů – polévání studenou vodou, Pretympam.

Prevence

- Přejchod na zelené krmení, nebo na pastvu musí být pozvolný po předešlém podání sena nebo slámy před výhonem na pastvu. Vhodná je také přerušovaná pastva.
- Nepást po dešti, nebo po jinovatce, nepást proti větru.
- Ve stáji musí být k dispozici lékárníčka s dostatkem antitympanických léčiv, sond a trokarů. Personál musí být vycvičen v provádění účinné prevence a první pomoci.

DYSFUNKCE PŘEDŽALUDKŮ

Patologický projev je lokalizován v předžaludcích. Jsou to dysfunkce způsobené poruchou fermentace a biochemismu = netraumatické.

ACIDÓZA BACHOROVÉHO OBSAHU

Etiologie

- Vzniká při náhlém příjmu velkého množství lehce rozložitelných sacharidů. Jedná se většinou o melasu, cukrovou řepu, nebo obilné šroty.

Patogeneze

- Dochází k pomnožení grampozitivních bakterií v bacherové tekutině (streptokoky a laktobacily). Roste produkce kyseliny mléčné, přičemž dochází k poklesu pH (méně jak 5), což vede k vymizení nálevníků a tudíž i k poklesu tvorby mastných kyselin, které produkují. Nakonec odchází k zástavě bacherové motoriky.

Symptomatologie

- Lehká forma – přechodné nechutenství, snížená činnost předžaludků
- Těžká forma – kolikové příznaky, hypotermie, skřípání zuby, sténání, agonie
- Chronická forma – pokles tuku, nízké přírůstky

Diagnóza

- Na základě klinického vyšetření a anamnézy.
- Vyšetření bacherové tekutiny – mléčně šedá (pH 3,8-5), bez nálevníků, kyselý zápach.
- Vyšetření krve a moči – kyselé pH

Prognóza

- U lehkých forem příznivá

Terapie

- Lehká forma – do bacheru aplikovat roztok jedlé sody v kombinaci s bacherovou tekutinou od zdravého zvířete. Antibiotika do bacheru.

- Těžká forma – aplikace roztoku jedlé sody s vápníkem přímo do žíly. Opakovaný výplach bachoru, celková aplikace antibiotik + ochranná léčba jater – nitrožilní aplikace roztoku aminokyselin.

Prevence

- Pozvolný přechod krmiva s vysokým obsahem cukrů. Při zkrmování většího počtu těchto krmiv přidáváme v malém množství jedlou sodu na neutralizaci bachorové pH hodnoty.

ALKALÓZA BACHOROVÉHO OBSAHU

Etiologie

- je vyvolána nadměrným podáváním krmiva s vysokým obsahem stravitelných dusíkatých látek při nedostatku sacharidů, nebo při otravě močovinou.

Patogeneze

- Zvyšování koncentrace amoniaku, vysoká hodnota pH (nad 7) vedoucí k poklesu počtu bachorových nálevníků. Zamezení resorpce Ca a Mg.

Symptomatologie

- Lehká forma – přechodné nechutenství, snížená činnost předžaludků
- Těžká forma – těžká tympanie, křeče, slintání
- Chronická forma – bez klinických příznaků

Diagnóza

- Na základě anamnézy, klinického vyšetření a vyšetření bachorové tekutiny – tmavěhnědozelená, pH 7,2 – 8. Vysoké je i pH moči.

Terapie

- Lehká forma – podáme roztok octa či kyseliny mléčné (možno naředit) do bachoru, heřmánkový čaj, probiotika. Je možné podat i melasu či šrotu na neutralizaci pH.
- Těžká forma – výplach bachoru, nitrožilně můžeme aplikovat přípravky s vápníkem a hořčíkem v případě křečí. Nitrožilně se podává také 20% roztoku glukózy a 0,9% roztoku chloridu sodného.

Prevence

- Složení krmné dávky, podávání kvalitních krmiv, postupný návyk na nově zkrmovaná krmiva.

HNILOBA BACHOROVÉHO OBSAHU

Etiologie

- vzniká při zkrmování nahnilých a zaplísňených krmiv, popřípadě krmiv silně znečištěných hlínou či vodou. Velmi často navazuje na bachorovou alkalózu.

Patogeneze

- Vysoká hodnota pH bachoru, zvyšuje se podíl hnilobných mikroorganismů v bachoru + se tvoří jejich toxiny.

Symptomatologie

- Nechutenství, apatie, pokles užitkovosti, porucha trávení – střídavé průjmy, poškození jater – bolestivost.

Diagnóza

- Na základě klinických příznaků a anamnézy + vyšetření bachorové tekutiny – kašovitá s hnilobným zápachem a vysokou hodnotou pH, vysoká koncentrace amoniaku.

Terapie

- Výplach bachoru, antibiotika do bachoru, melasa na snížení pH hodnoty.

Prevence

- Dodržovat základní zoohygienické podmínky – zkrmovat pouze kvalitní krmiva.

CHOROBY LÁTKOVÉ VÝMĚNY

LÍZAVKA

Komplex příznaků projevující se požíváním, olizováním a hryzáním neobvyklých předmětů a látek jako následek poruchy látkového metabolismu.

Vyskytuje se nejčastěji koncem zimy a na začátku jara u zvířat chovaných jen ve vnitřním obydlí. Lízavka je z hospodářského hlediska vážná tehdy, když se vyskytuje hromadně v celém stádě, obvykle ve velmi suchých, anebo deštivých rocích.

Etiologie

- Za hlavní příčinu se považuje nedostatek alkalických solí. Intenzivním hnojením pastvin a luk se zvyšuje obsah draslíku v rostlinách. Nadbytek draslíku v krmivu vede k poruše biologického poměru mezi sodíkem a draslíkem, jako i ke zvýšenému vylučování sodíku z organismu.
- Další příčinou je nedostatek vápníku, fosforu, mědi, kobaltu, vitamínů a bílkovin živočišného původu v krmné dávce.

Patogeneze

- Když uveden živiny v krmné dávce chybí, zvířata je instinktivně hledají ve svém okolí a požívají předměty a látky, které je můžou nahradit. Tento zvýšený „hlad“ po chybějících látkách se projevuje nejvíce u trvale ustájených zvířat.
- Požívání těchto cizích předmětů, kterými se postihnutá zvířata usilují nahradit chybějící látky, způsobuje často trávicí poruchy.

Symptomatologie

- První příznaky se objevují kolem 14 dní, někdy až 1-2 měsíce od začátku nesprávného krmení.
- U koz se lízavka projevuje požíváním srsti. Kozy obžirají srst sousedním zvířatům a to na místech nejvíce znečištěné močí a výkaly (na stehnech).
- U horších případů požívají srst i z ostatních částí těla, takže kozám na určitých částech těla srst chybí, nebo jsou celé holé. Ve stádě se požívání srsti může stát i zlovykem a rozšířit se na všechny zvířata.

Diagnostika

- Určení nemoci je pro charakteristické příznaky lehké.

Prognóza

- Po včasné odstranění příčiny a zavedení terapie je příznivá

Terapie

- Nejprve musíme vyřadit ze stáda jedince, které trpí lízavkou a všem podat dostatečné množství soli na lízání, nebo do krmiva.
- Krmnou dávku doplníme minerálními látkami a vitamíny.
- Pokud příčinu lízavky hned nepoznáme, můžeme rozdělit zvířata na víc menších skupin. Jednotlivým skupinám podáváme do krmiva různé minerální přísady a pozorujeme, v které skupině lízavka přestala. Podle toho po-té doplníme krmnou dávku.

Prevence

- Důležité je zabezpečit plnohodnotnou výživu. Zvířata by měla mít k dispozici stále sůl na lízání.

INFEKČNÍ NEMOCI - BAKTERIÁLNÍ

LISTERIÓZA

Je to akutně nebo latentně probíhající onemocnění všech druhů zvířat (včetně člověka). Probíhá zpravidla sezónně.

Etiologie

- Původce je *Listeria monocytogenes*, je to G⁺ tyčinka s řasinkami
 - V zevním prostředí přežívá:
 - Za sucha virulentní – 12 dnů
 - V zimě - 6 měsíců
 - V silážích - 6 měsíců

Patogeneze

- Infekcí dochází nejčastěji alimentární cestou a pohlavním stykem.
- Rezervoáry jsou hlodavci
- Dospělí jedinci jsou většinou bacilonosiči
- Při oslabení organismu dochází k projevu onemocnění.

Symptomatologie

- Při septické formě mláďata mají zvýšenou teplotu, trpí nechutenstvím, mají výtok z nosu a očí a hynou do 48hodin.
- Při encephalitické formě dochází k poškození hlavových nervů – nejistá chůze, chodí pořád dokola, vytočený krk, shlukování, neschopnost pohybu, úhyn následuje za 3-10 dní.
- Forma abortů
 - 1. polovina březosti – plod odumře
 - 2. polovina březosti – nastává předčasný porod, dochází k zadržení lůžka, je snižená životaschopnost mláďat
- Diagnóza
 - Diagnóza je dle klinických příznaků a také se provádí bakteriologické vyšetření mozku, trusu, výtěr z nosu a genitálií.
- Prevence
 - Dobrá zoohygiena a výživa

INFEKČNÍ NEMOCI - VIROVÉ

NEŠTOVICE OVČÍ /VARIOLA OVINA/

Je to akutně probíhající celkové onemocnění ovcí a koz s tvorbou kožního ekzému. Toto onemocnění bylo zjištěno naposledy v roce 1951 a je označováno za velmi nebezpečnou nákazu (VNN).

Etiologie

- Původce je virus z čeledi Poxviridae – rod Capripoxvirus
 - Mimo tělo zvířete je odolný několik měsíců (cca 3-6 měsíců), ničí ho hniloba

Patogeneze

- K zavlečení může dojít nemocnými zvířaty
- K nakažení dochází respiratorní cestou, ústy (per os) a přes kůži (per cutis)
- Dochází k pomnožení a krví se dostává do kůže, kde vznikají typické vehikuly, které zasychají a vytváří krusty. Změny vznikají také na plicích a sliznici dutiny ústní.

Symptomatologie

- Inkubační doba je většinou 4-12 dní.
- Zvířata mají vysokou teplotu 42°C, trpí nechutenstvím, teče jim hlenovitý výtok z očí a kašlou.
- Druhý den se na predilekčních místech začnou vytvářet červené skvrny a pak hned pupencem podobné velikosti čocky až koruny. Pupeny pak prosakují tkáňovým mokem a tvoří se puchýřky, ty pak hnisají → neštovice. Ty za několik dní zaschnou a utvoří se strupy.
- Může dojít k sekundární infekci, jako jsou vředy, nekrózy, zánět mozku a míchy, pneumonie, úhyn.

Diagnóza

- Provádí se laboratorní vyšetření – Quarnieriho tělíka (v epitelálních buňkách).
- Terapie se neprovádí.
- Prevence
 - Ochrana před zavlečením

PŘÍMĚJ PYSKOVÁ /ECTHYMA CONTAGIOSUM/

Infekční onemocnění, které se projevuje záněty kůže pysků, sliznice ústní někdy i distálních částí končetin. Je přenosné na člověka.

Etiologie

- Původce je epiteliotropní vir (určitá příbuznost s viry neštovic).
 - Pochází z čeledi Poxviridae, rod Parapoxvirus
 - Je velice odolný, na pastvě vydrží celou sezónu

Patogeneze

- Do organismu se dostává dutinou ústní, přes genitálie a poraněnou kůži vemene. Po rozmnožení způsobuje změny na predilekčních místech.

Symptomatologie

- Inkubační doba je 5-8 dní.
- Na postižených místech se tvoří zarudlé skvrny, pak pupeny, z nich se tvoří puchýřky s lymfou, které prasknou a tvoří se vřídky. Může dojít k sekundární infekci, kdy vřídky začnou hnisat.
- Pokud k sekundární infekci nedojde, dochází k vyhojení do 14 dnů.

Diagnóza

- Provádí se na základě klinického a sérologického vyšetření.

Terapie

- Dezinfekce jodovými preparáty a podání antibiotik.

Prevence

- Ochrana před zavlečením.

Krusty léze na horním rtu a bělavé léze na jazyku

<http://www.cresa.cat/blogs/sesc/lesions-crostoses-als-llavis-dun-cabrit/?lang=en>

PARAZITÁRNÍ NEMOCI – ENDOPARAZITÉ

MOTOLIČNATOST /fasciolosa/

Motoličnatost je vleklý nebo vzácněji prudký zánět jater a žlučovodů vyvolaný invazí motolic, který vyvolává hubnutí a anémii.

Etiologie

- Původce motoličnatosti je motolice jaterní /Fasciola hepatica)
 - Je to zelenohnědý či žlutozelený červ, listovitého tvaru, vpředu s kuželovitě vyčnívající hlavičkou. Má jednu hlavovou a jednu břišní přísavku. Většinou žije v žlučovodech přežvýkavců. Klazení vajíčka probíhá v periodických intervalech, podle roční doby (u nás nejvíce v únoru).
 - Vývoj
 - Motolice kladou ve žlučovodech vajíčka, odtud se dostávají do střeva a trusem ven. V teple a vlhku (kaluže a bažiny) se líhnou obrvené larvy – *miracidia*, která ve vodě plavou. Když se miracidium setká s plžem bahnatkou, vnikne do ní a dále se v ní vyvíjí. V plži vývojem přes generace redií vznikne několik set *cerkárií s ocásky*. Cerkarie opouštějí bahnatku a usazují se na rostlinách, ztrácí ocásek a ze sekretu žláz vytváří obal (cystu) a vzniká další stádium – *adolescarie*. Adolescarie jsou schopné invaze (trávou, vodou). Cysty se žaludeční šťávou rozpustí, mladé motolice se vrátničním oběhem dostávají do

jaterní tkáně a jsou zde několik týdnů. Pak pronikají do velkých žlučovodů, za 5-6 týdnů pohlavně dospějí a kladou vajíčka.

- Dospělí jedinci mohou žít ve žlučovodech 3-5 let, většinou však nejdéle žijí 8-18 měsíců.
- Zvířata se nakazí nejčastěji na pastvě při pasení, nebo při pití vody kontaminované metacerkariemi. Můžou se nakazit i ve stáji trávou pokosenou na zamořených loukách, nebo čerstvým – né však dobře usušeným senem.

Symptomatologie

- Játra jsou zvětšená, někdy ž dvojnásobně. Později u napadených zvířat vzniká anémie, sliznice jsou bledé až bílé.
- Vzniká otok spojivek a víček. V dutině břišní, hrudní a perikardální se hromadí řídká vodnatá tekutina.
- Dalším příznakem je mírný sestup teploty, malátnost a nechutenství.

Diagnóza

- Z hlediska diagnózy je nález bolestivosti v krajině jaterní při palpaci a poklepu cenný. Jestliže zvířat uhynie ve stavu akutní motolichnatosti, naskytne se možnost průkazu mladých motolic v játrech.
- Při vleklé a subklinické motolichnatosti je oporou diagnózy nález vajíček v trusu podezřelých zvířat.
- Jedno vajíčko nálezu odpovídá jedné motolici.

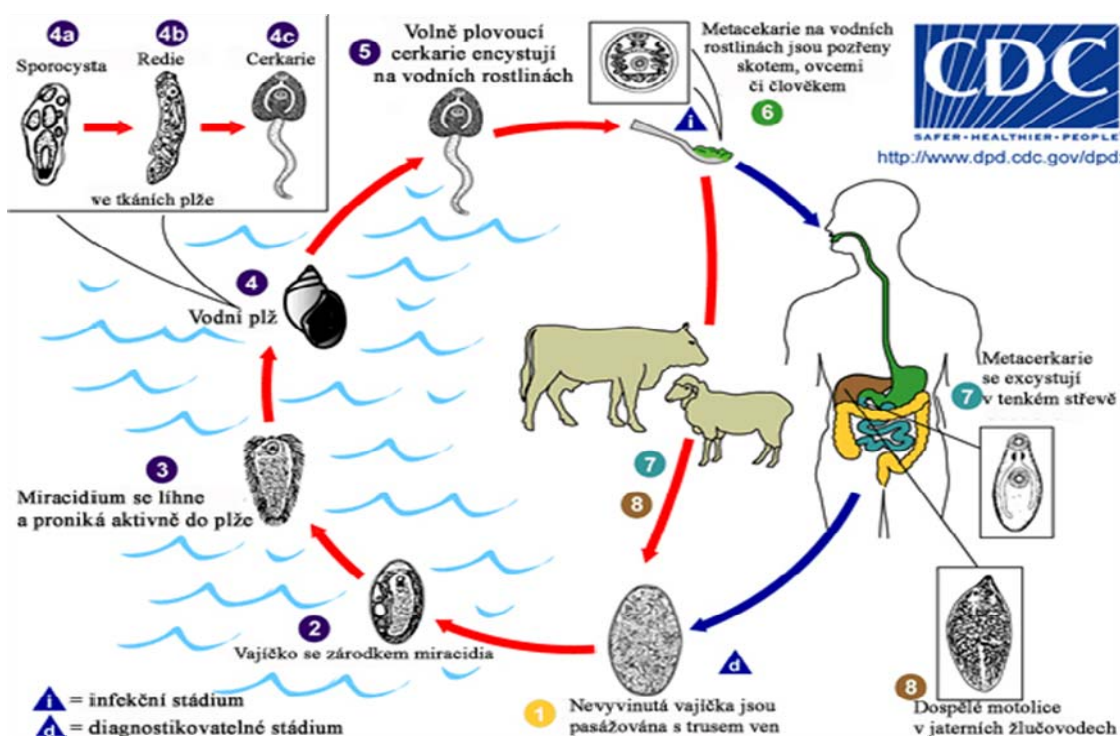
Terapie

- Nejúčinnějším lékem proti fasciolóze je chlorid uhličitý – tetrachlormetan (u nás přichází do obchodu v podobě přípravku Tetrafinol). Léčbu lze opakovat po 2 měsících.

Prevence

- Vysušení a meliorace luk, zničení vajíček, larev motolic a hlemýžďů, kteří jsou nezbytnými mezihostiteli určitých vývojových stádií motolic.

Vývoj motolice jaterní <http://dadikuv-blog.blog.cz/1205/motolice-jaterni-vyvoj-rozsireni-potrava>

CYSTICERKÓZA /cysticercosis/

Je to onemocnění, které vzniká napadením boubelí tasemnic masožravců.

Původce cysticerkozy – cysticercus tenuicollis

<http://www.facmed.unam.mx/deptos/microbiologia/parasitologia/cisticercosis.html>

Etiologie

- Původcem je cysticercus tenuicollis – hostitelem této tasemnice jsou psi (ovčáčtí) a kočky.
- Infekce boubelí nastává příjmem krmiva, nebo pitné vody znečištěné výkaly zvířat.

Patologicko - anatomická změna

- V játrech jsou vyvrtné chodbičky vyplněné krví a zbytky buněk a uzavřené na konci malým váčkem. Játra jsou při silné invazi zduřelá, řezná plocha jater je mramorovaná = mozaiková játra.

Symptomatologie

- Nechuť k přijímání potravy, horečka, žíznivost. Objem břišní stěny bývá zvětšený, bolestivý na tlak. Zvířata hubnou a v několik týdnech uhynout.

Prognóza

- Nepříznivá

Diagnóza

- Sestavíme ji podle klinických příznaků. V případě uhynutí zvířete určíme podle patologickoanatomického nálezu.

Terapie

- Je nutné 2-3x ročně odčervovat psy. Orgány napadené cysticerky se nesmějí zkrmovat, musí se spálit.

VRTOHLAVOST

Vrtohlavost je mozková porucha způsobená onkosférou a boubelem *Coenurus cerebralis*, která vyvolává hypertenzi, přechodnou hnisavou meningoencefalitidu a atrofii mozku. U koz se moc často nevyskytuje.

Etiologie

- Vrtohlavost vyvolává onkosféra a boubel *Coenurus cerebralis*, vývojová stádia tasemnice psí *taenia multiceps*.

- Invaze nastává pozřením embryonovaných vajíček s trávou, krmivem nebo po příjmu pitné vody.

Patogeneze

- Onkospéry se krevním oběhem dostanou do kapilár měkké pleny mozkové a s nimi až do nervové hmoty mozku, občas se dostávají i do míchy.
- Háčky se provrtají stěnou kapilár a putují v mozku, hlavně svými toxiny poškozují nervovou tkáň (rozpuštějí nervové buňky). Nervovou tkáň zneškodňují také mechanickým působením a vzniká akutní hnisavá meningoencefalitidis.
- Jakmile se onkospéra usadí, meningoencefalitidis mizí a nastává na 2-3 měsíce období klidu (v jehož průběhu boubel pomalu roste, tím tedy stoupá nitrolební tlak a zatlačuje se nervová tkáň, která podlehne tlakové atrofii.) Neustálý tlak ztenčuje kostěnou stěnu.

Symptomatologie

- Za 10-14 dnů po invazi onkospér se objeví příznaky jako je malátnost, otupělost, skleslá hlava, těžkopádná chůze nebo naopak neklid a útěk.
- Po 2-3 měsíčním klidu se objevuje edém papily na očním pozadí většinou s drobnými krváceninami.
- Po dalších 2 měsících se objevují další příznaky, např. zvíře nepoznává krmivo, začne žrát, až se mu hlava strčí do žrádla, žere zdlouhavě. Někdy ani nepolyká sliny a vytékají z tlamy.
- Mají tupý a strnulý výraz, nereaguje na žádné zvuky. Nechodí rovně, zatáčí na stranu kde je neporušená hemisféra.

Diagnóza

- Onemocnění za příznaků bezhorečnatých nervových poruch u více kusů za 1-2 měsíce, po zahájení pastvy vzbuzuje podezření na vrtohlavost.

Terapie

- Neprovádí se → jako jediná možnost by v úvahu přicházelo operativní odstranění. Prakticky léčba vrtohlavosti nepřichází v úvahu.

Prevence

- Pravidelně odčervovat psy. Všechny naléhavé porážky provádět na jatkách, konfiskáty zneškodnit.

ČERVIVOST SLEZOVÁ A STŘEVNÍ

Je to onemocnění, které je způsobené hlísty, kteří parazitují v slezu a různých částech střev.

Etiologie

- Původci z rodů (není mezihostitel)
 - Chabertia
 - Trichostrongylus
 - Strongyloides

Patogeneze

- K nakažení dochází nehygienickým krmením nebo vodou, parazité sají krev, vylučují jedy a mechanicky poškozují sliznice slezu a střev.

Symptomatologie

- Příznaky nejsou specifické.

- Zvířata trpí nechutenstvím, hubnou, mají bledé sliznice a vypadává jim srst.

Diagnóza

- Diagnóza se provádí helmintoskopicky z fekálií.

Terapie a prevence

- Antinematoda a profylaktická dehelmintace.

PLICNÍ ČERVIVOST

Červivost plic koz je způsobená několika druhy cizopasníků z podčeledi protostrongyliane, vyvolává chronickou ložiskovou bronchopneumonii a bronchitidu s trvalými změnami v plicích. Může postihnout i celá stáda.

Etiologie

- U nás se mohou vyskytovat tyto původci:
 - *Mullerius capillaris* – neboli plicnivka obecná, žije v parenchymu plic, kde vytváří typické parazitární uzlíky a líhňová ložiska. Mezihostitel je suchozemský plž.
 - *Protostrongylus rufescens* – plicnivka kozí, je nahnědlý a žlutohnědý červ. Žije v nejjemnějších i prostornějších bronších a v parenchymu plic vytváří líhňová bronchopneumonická ložiska. Mezihostitel je suchozemský plž.
 - *Cystocaulus ocreatus* – tmavohnědý velmi jemný červ, vytváří ložiska a uzlíky pod pleurou a v plicním parenchymu.
 - *Neostromylus linearis* – žije v parenchymu plic ovcí, koz a kamzíků, vytváří líhňová ložiska.

Patogeneze

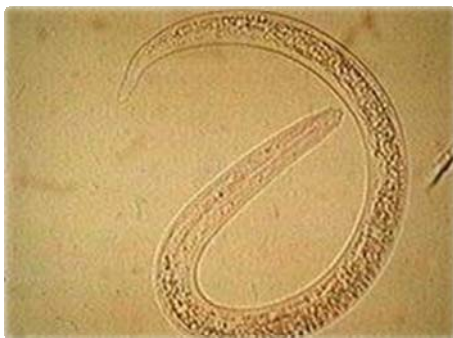
- Zvířata se nakazí na pastvě.
- Larvy se dostávají do plic krevní cestou, dráždí plicní tkáň a dýchací cesty, přenášejí infekční zárodky a vylučují jedy.

Symptomatologie

- Zvířata často doprovází suchý kašel, později se přemění na vlhký kašel s výtokem z nosu.
- Dále také zvířata ubírají na hmotnosti.

Terapie a prevence

- Anthelmintika a profylaktická vyšetření.

Protostrongylus rufescens = plicnivka kozí

<https://www.studyblue.com/notes/note/n/international-parasites-lungworm/deck/1155480>

PARAZITÁRNÍ NEMOCI – EKTOPARAZITÉ

SVRAB

Původem je *Sarcoptes caprae*, který postihuje hlavu, zejména její lící část, hřbet nosní, okolí oka a šíří se dozadu na krk.

V pokročilých případech může zasáhnout celé tělo včetně břicha, vemen a končetin- projevuje se zhrubnutím kůže, vznikem šupin a strupů, svěděním a drbáním a vypadáváním srsti.

Psoroptóza je vzácnější, vyskytuje se na ušních boltcích. Chorioptóza se šíří z krku po hřbetě až ke kořeni ocasu.

Terapie se provádí 0,25% roztokem Fenoformu forte.

Zdroje

Gdovin, Tomáš, 1921-1969. *Vnútorné choroby hovädzieho dobytku, oviec, koz a ošípaných.* Tomáš Gdovin a kol. 1. vyd. Bratislava: SVPL, 1964. Veda na pomoc poľnohospodárskej veľkovýrobe. 631 s. : .ISBN (váz.):.

Kuběnová, H. *Nemoci ovčí a koz.* 15 s.

Prezentace – *Onemocnění malých přežvýkavců* – 85 slajdů

www.zootechnika.cz (13. 6. 2014)

www.ifauna.cz (2. 7. 2014)